

Kemianteollisuuden vienti ja liikevaihto kasvoivat vuonna 2017. Noin kymmenen prosentin kasvuvauhtia selittää pitkälti edellisvuoden heikko vertailutaso, ja vuoden 2017 sisäinen kasvu jäikin vähäiseksi. Yritysten suhdannearviot ovat edelleen vahvoja ja odotukset myönteisiä. Kemianteollisuuden vaikutus Suomen vientiin ja työllisyyteen on merkittävä, sillä ala työllistää suoraan, välillisesti ja tulovaikutusten kautta lähes 100 000 suomalaista.

Liikevaihto nousi vuonna 2017

Kemianteollisuuden liikevaihto kasvoi vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä 10 % vuoden 2016 viimeiseen vuosineljännekseen verrattuna. Koko vuoden 2017 liikevaihto oli 12 % vuoden 2016 liikevaihtoa suurempi.

Lukuihin vaikuttivat osaltaan laskevasti syksyn kaksi prosessikemian seisokkia ja Porin titaanidioksiditehtaan tulipalosta johtuva tuotannon keskeytyminen.

Kemianteollisuuden liikevaihto on perinteisesti myötäillyt raakaöljyn hintakehitystä. Loka-joulukuussa 2017 raakaöljyn (Brent) keskihinta oli 61 dollaria eli 20 % edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa korkeammalla.

Tavaravienti kasvoi vielä edellisvuodesta – vuoden sisällä nousua ja laskua

Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo kasvoi Tullin ulkomaankauppatilastojen mukaan loka-joulukuussa 5 % edellisvuodesta. Koko vuoden 2017 tavaraviennin arvo oli 11,4 miljardia euroa eli 11 % edellisvuotta enemmän. Suomen koko tavaraviennin arvo lisääntyi vuonna 2017 noin 15 %.

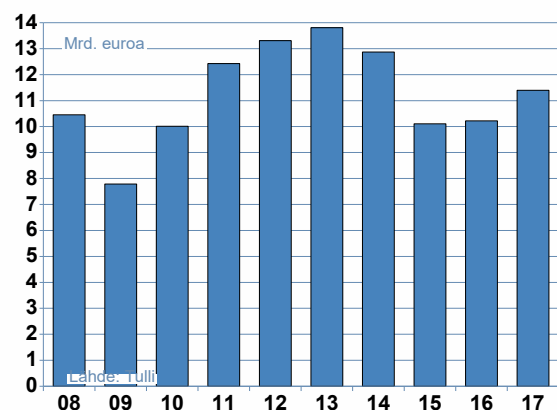
Kemianteollisuuden tavaravienti ei kuitenkaan ole jatkanut kasvuaan vuoden 2017 sisällä vaan vaihdellut kuukausittain. Vuoden 2017 jälkimmäisen vuosipuoliskon vienti oli prosentin ensimmäistä vuosipuolisko alemmalla tasolla.

Kumi- ja muovituotteiden vientikehitys myönteisin

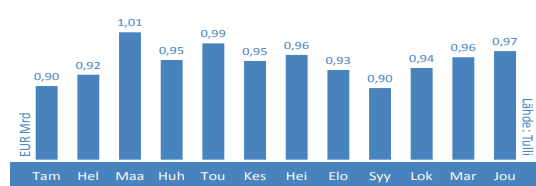
Kemianteollisuuden päätuotealoista paras vientikehitys oli loka-joulukuussa kumi- ja muovituotteissa, jossa viennin arvo kasvoi vuoden takaisesta lähes 10 %. Öljytuotteiden vienti lisääntyi samaan aikaan 6 % ja peruskemian viennin arvo kasvoi lähes 4 %. Lääkkeiden viennin arvo supistui runsaat kaksi prosenttia.

11 mrd.
Kemianteollisuuden
tavaravienti 2017

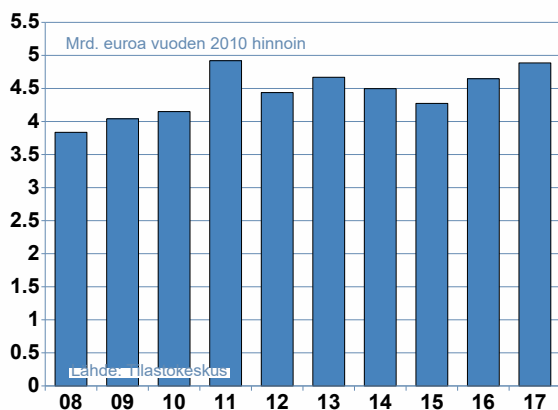
Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo

Kemianteollisuuden tavaravienti kuukausittain 2017

Kemianteollisuuden arvonlisäys

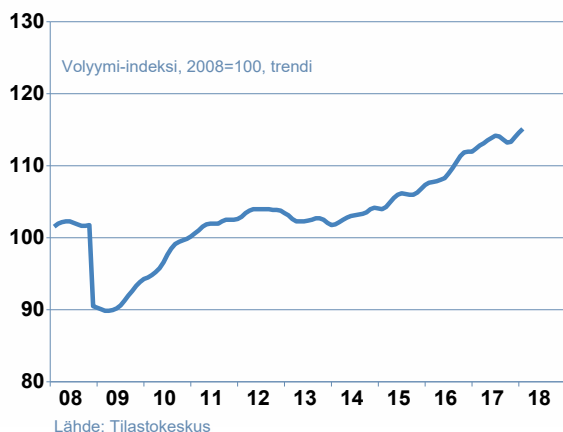
Arvonlisäys vuoden lopulla alkuvuotta pienempi

Kemianteollisuuden kiinteähintainen arvonlisäys kasvoi vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä 1,4 % vuoden takaisesta, mutta vuoden sisäinen kehitys oli lievästi laskeva. Koko vuoden 2017 aikana arvonlisäys lisäytyi silti 5 %. Arvonlisäys koostuu pääosin alan yritysten työvoimakustannuksista, toimintaylijäämästä ja poistoista.

Peruskemian tuottajahinnat nousivat viime vuonna

Peruskemian tuotteiden hinnat kohosivat vuonna 2017 noin 7 % edellisvuodesta. Lääkkeiden hinnat nousivat vuoden takaisesta runsaat 3 %, mutta kumi- ja muovituotteiden hinnat pysyivät lähes ennallaan.

Kemianteollisuuden tuotanto

Tuotanto hienoisessa nousussa vuoden lopussa

Tuotantomäärät lisääntyivät vuoden 2017 lopussa hieman syksyn lukemista, jolloin tuotantoa rajoittivat jonkin verran joidenkin yritysten investoinneista johtuvat seisokit. Kemianteollisuuden tuotantomäärät kasvoivat vuonna 2017 edellisestä vuodesta työpäiväkorjattuna 2,3 %.

Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n tammikuisen Suhdannebarometrin mukaan tuotantomäärien odotetaan lisääntyvän hieman vuoden 2018 alkukuukausina.

Yritysten suhdannearvot luottavaisia

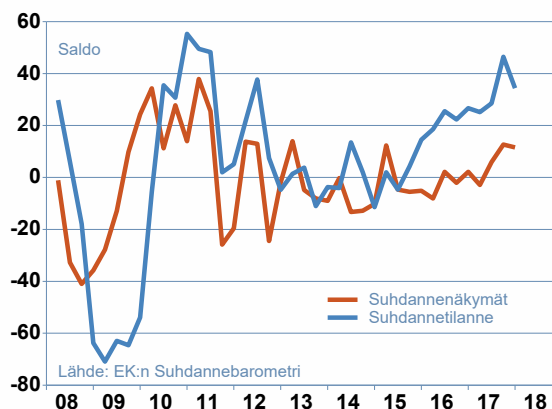
Kemianteollisuuden yritykset arvioivat suhdannetilanteen tavanomaista paremmaksi EK:n tammikuussa tekemässä suhdannetiedustelussa, jossa tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli 34.

Lähikuukausien suhdannenäkymät ovat varovaisen luottavaisia ja tilanteen ennakoidaan kohentuvan hieman vuoden 2018 alkupuoliskolla. Suhdanneodotuksien saldoluku oli tammikuussa 11.

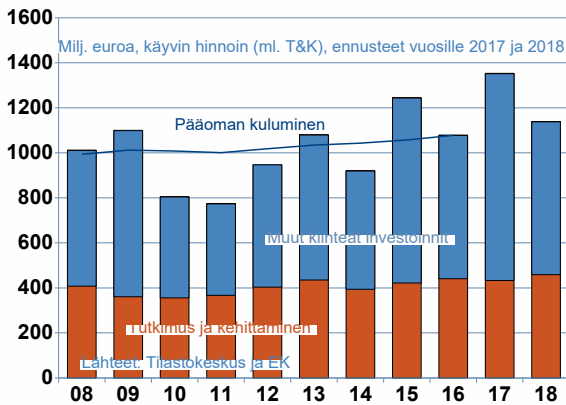
Kapasiteettia yhä yleisesti vajaakäytössä

Runsaat viidennes alan suhdannebarometrivastaajista arvioi tammikuussa tuotantokapasiteettia olevan vajaakäytössä ja 24 % yrityksistä ilmoitti heikon kysynnän rajoittavan tuotannon kasvua. Muut tuotantokapeikat olivat vähäisiä.

Kemianteollisuuden suhdanteet

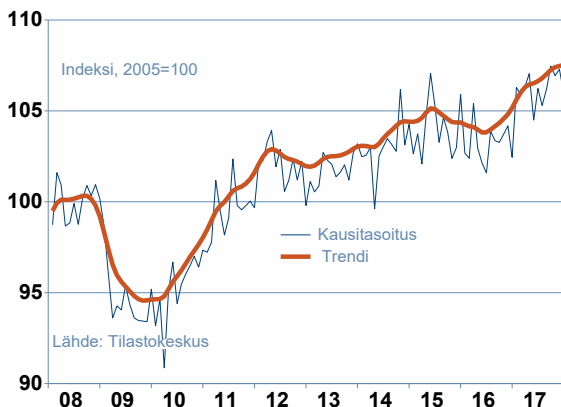
Kemianteollisuuden investoinnit

Investoinnit laskenevat tänä vuonna hieman vuoden 2017 suurinvestointien jälkeen

Kemianteollisuuden kiinteät investoinnit kasvoivat EK:n investointiedustelun mukaan noin 40 % vuonna 2017 ja investointien kokonaisarvo kohosi runsaaseen 1,3 miljardiin euroon. Vuonna 2018 investointien ennakoidaan palautuvan lähemmäs alan tavanomaista reilun yhden miljardin tasoa. Investoinneista runsas 400 miljoonaa liittyy tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Kemianteollisuus investoi merkittävästi Suomeen ja on säilyttänyt koko 2000-luvun pääomatasonsa.

Kemianteollisuuden palkkasumma

Palkkasumma kolmen prosentin nousussa

Kemianteollisuuden palkkasumma eli maksettujen palkkojen yhteissumma kasvoi loka-joulukuussa 2,9 % vuoden takaiseen verrattuna. Koko viime vuonna palkkasumma kohosi myös 2,9 %.

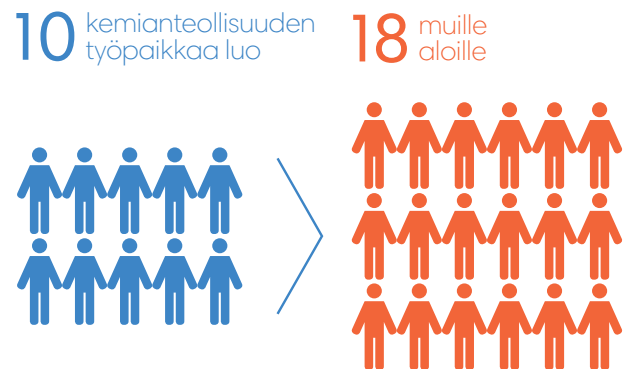
Palkansaajien ansiot kohosivat kemianteollisuudessa ansiotasoindeksin mukaan vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä 0,9 % edellisen vuoden viimeisestä neljänneksestä. Teollisuudessa ansiot nousivat samaan aikaan keskimäärin 0,7 % ja kaikkien palkansaajien nimellisansiot kohosivat neljänneellä vuosineljänneksellä vain 0,2 %.

Lähes 100 000 työpaikkaa

Kemianteollisuuden henkilöstömäärä kasvoi EK:n Suhdannebarometrin mukaan hieman vuoden 2017 lopulla. Henkilöstömäärän odotetaan lisääntyvän edelleen lievästi vuoden 2018 alussa. Työllisyyden kohentumisesta kertoo myös alan palkkasumman kasvu.

Kemianteollisuuden työllisyys on säilynyt vakaana koko 2000-luvun, mikä on olennaista myös osaamisen jatkuvuuden kannalta. Yksi kemianteollisuuden työpaikka luo 1,8 työpaikkaa muille aloille Suomeen. Ala työllistää suoraan, välillisesti sekä tulovaikutusten kautta lähes 100 000 suomalaista. Suoraan työllistettyjä on 33 000, joista suurin osa on peruskemian sekä muovi- ja kumialan yrityksissä.

Kemianteollisuuden työllisyysvaikutus

Talous yhä lähes kolmen prosentin vauhdissa

Suomen BKT kasvoi vuonna 2017 ennakkotietojen mukaan 3 % edellisvuodesta. Kuluva vuotta koskevat odotukset ovat lähes yhtä suotuisat, sillä alkuvuoden aikana tehtyjen ennusteiden keskiarvo on 2,8 %.

Yhdysvalloista kantautuvista osin hämmäntävistä talousuutisista huolimatta viennin kasvun ennakoidaan jatkuvan ja myös investoinnit lisääntyvät edelleen. Yksityinen kulutuskin pitäne yhä hyvin pintansa, sillä kuluttajien luottamus on nyt ennätysmäisen vahva.

EU:n kemianteollisuus vahvassa vireessä

Euroopan peruskemian tuotanto lisääntyi 4,5 % vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä vuoden takaisesta ja alan yritysten lähikuukausien tuotanto-odotukset ovat luottavaiset. Kumi- ja muovituotteiden tuotanto kasvoi vuositasolla 6 % ja muovituotteiden tuotanto nousi lähes 5 %. Lääkkeitä tuotettiin lähes 4 % vuoden takaisesta enemmän. Öljynjalostuksen tuotanto supistui prosentin vuoden takaisesta.

Keskeiset ennusteluvut Valtiovarainministeriö (joulukuu 2017)

Vuosimuutos tai taso, %	2017*	2018**	2019**
Euroalueen BKT	2,3	2,5	2,5
Suomen BKT	3,0	2,4	1,9
Vienti, määrä	8,3	4,5	4,5
Investoinnit	6,3	4,1	4,1
Yksityinen kulutus	1,6	1,6	1,3
Kuluttajahinnat	0,8	1,4	1,5
Työttömyysaste, %	8,7	8,1	7,7

Pysyvä kilpailukyky tavoitteeksi

Syksyllä 2017 käynnistynyt työmarkkinakierros on loppuvaiheessaan. Vientiteollisuuden solmimien työehtosopimusten taso määritteli sopimuskierron yhteisen kustannusvaikutustason. Palvelu- ja muiden alojen työvoimakustannukset siirtyvät suoraan tai välillisesti teollisuuden kustannuksiin.

Keskeisten kilpailijamaiden palkankorotusratkaisut ovat olleet kustannusvaikutuksiltaan suomalaisia ratkaisuja kalliimpia. Tämä auttaa seuraavien vuosien aikana tasaamaan aikaisemmin syntyntä kilpailukykyvajeita. Liittokohtainen neuvottelukierros ja paikallisen neuvottelutoiminnan yleistymisen rakentavat kilpailukykyistä toimintaympäristöä Suomeen.

Kemia – osa hyvää elämää

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytettynä raaka- ja tarveaineina. Vastaavasti tuodaan sekä tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita.

Kemianteollisuudeksi luokitellaan Suomessa

- Öljy-, kaasu- ja petrokemian teollisuus
- Kemian perusteollisuus
- Kemian tuoteteollisuuden eri toimialat: lääketieteollisuus, muovi- ja kumiteollisuus, kosmetiikka ja pesuaineet, maali- ja värjäysaineet

Kemianteollisuuden talouskatsaus on laadittu yhteistyössä EK:n ekonomistien kanssa. Teksti perustuu 15.3.2018 käytössä olleisiin tietoihin.

Lisätietoja

Johtaja Susanna Aaltonen
Kemianteollisuus ry
susanna.aaltonen@kemianteollisuus.fi
GSM 040 593 4221

Toimitusjohtaja Timo Leppä
Kemianteollisuus ry
timo.leppa@kemianteollisuus.fi
GSM 050 301 6800

Ekonomisti Jouko Kangasniemi
Elinkeinoelämän keskusliitto
jouko.kangasniemi@ek.fi
Puh 09 4202 2608

Kemianteollisuus ry

Eteläranta 10 PL 4, 00131 Helsinki
kemianteollisuus.fi
Twitter: @kemianteollisuus